

TRZODA CHLEWNA. Remont stada podstawowego poprzez selekcję i tworzenie rezerw loszek

Stadna selekcja

Krajowa produkcja trzody chlewnej ulega systematycznej poprawie. Ta poprawa wynika przede wszystkim z sytuacji na rynku, ze wzrostu jednostkowej skali produkcji, specjalizacji, nieustannego pogłębiania wiedzy produkcyjno-hodowlanej rolników.

Niestety w gospodarstwach, gdzie stado podstawowe (reprodukcyjne) jest małe, dalej widać niskie wydajności, szczególnie w sektorze rozrodu. Aby móc poprawić efekty we wspomnianym sektorze przypominamy w pigułce zasady, jakimi warto się kierować przy odchowcie loszek.

Świadomość niskiej odziedziczalności cech reprodukcyjnych (poniżej 25% prawdopodobieństwa przekazania pożądanego cechu potomstwu), powinna stymulować sposób selekcji materiału żeńskiego do dalszego rozrodu.

Zalecany schemat selekcji

Wybieramy loszki z linii matecznych, które charakteryzują się najwyższymi cechami reprodukcyjnymi (instykt macierzyński, wysoka mleczność, liczebność miotu, porównywalna waga poszczególnych prosiąt przy urodzeniu, liczba odsadzonych prosiąt itp.). Ważne jest także, aby wybierać zwierzęta od loch po kilku miotach, w których urodziło się ponad 11 prosiąt żywych i z których odsadzono ponad 10 sztuk.

Sprawdzamy linię sutek (wybieramy zwierzęta o 12 czynnych sutkach), najlepsze będą sztuki mające co najmniej 3 pary sutek przed pępkiem, gdyż te gruczoły produkują najwięcej mleka.

Mniejsze mioty

Redukujemy liczebność miotu do około 8, jeżeli to możliwe. Pozostałe prosięta przenosimy do macior

Jeżeli to możliwe redukujemy liczebność miotu do około 8 sztuk. Fot. DODR.

o mniej licznych miotach. Aby zapobiec odrzuceniu obcych zwierząt, kropimy cały nowy miot substancją silnie wonną, np. kreoliną. W zmniejszonym liczebnie miocie uzyskujemy loszki cięższe w momencie odsadzenia, co będzie rzutować na dalszy rozwój i ich kondycję w fazie krycia.

W trakcie odsadzania przeprowadzamy kolejne badanie podbrzusza i odrzucamy sztuki, które mają mniej niż 12 równomiernie rozłożonych sutek. Odrzucamy także te mające na pierwszej parze sutek bliźny po otarciach wynikłych z zetknięcia np. z szorstką podłogą. Tego typu obrażenia powodują często zarośnięcie otworu sutka, a co za tym idzie bezmleczność tych gruczołów.

Najlepsze genetycznie

Identyfikujemy (o ile to możliwe według dokumentacji hodowlanej) zwierzęta najlepsze genetycznie.

Loszki o wadze 80-90 kg oceniamy w zakresie wzrostu, mięsności i zdrowotności. Następnym punktem do oceny i wyboru wzrokowy zwierząt:

- o równej długości palców rąbek, nóg przednich i tylnych,

- o korzystnym wyglądzie zewnętrznym,
- z cechami wskazującymi na właściwe ukształtowanie rozrodcze, jak np. prawidłowo rozwinięty srom.

Grupa młodych samic

W wyniku brakowania sztuk bezpłodnych, starych lub chorych, ustalona liczba macior, a co za tym idzie obsadzonych kójców porodowych, zmniejsza się. W celu uzupełnienia grupy rozrodu i zapewnienia terminowej, pełnej obsady każdego kójca, niezbędne jest tworzenie rezerwy loszek.

Pod tą nazwą kryje się potencjalna grupa młodych, wyselekcjonowanych samic, gotowych do krycia. W optymalnych warunkach, liczbę loszek rezerwowanych ustala się na około 30-35% macior stada podstawowego. Przy szacunkowym założeniu, że skuteczność zapłodnienia wynosi 70% (zwykle jest ona wyższa), producent jest dobrze zabezpieczony nawet w przypadku, gdy rozród jest połączony z okresowymi trudnościami.

Jerzy Prószyński DODR, PZDR Wrocław